

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 24 (338)

16. juunil 1928 a.

VIII. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
 poolaastas „ 5.—
 veerandaastas „ 2.50

Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Kr. 8.—
 poolaastas „ 4.—
 veerandaastas „ 2.—

Üksik number maksab 25 senti.

Avatud k. ¹/₂₉—¹/₂₃. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

¹ / ₁ lehek.	Kr. 40.—	¹ / ₄ lehek.	Kr. 10.—
¹ / ₂ „	20.—	¹ / ₈ „	5.—
¹ / ₃ „	13.50	¹ / ₁₆ „	2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
 Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.

Aadressi muutmise 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksev arve Eesti pangas Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) O. Angelus, Mõnd Konstantinoopoli politseist. 2) A. Liit, Näpunäiteid juurdluste toimetamise alalt. 3) M. Morrison, Kas süüdistamine kohtutes politseile sunduslikuks? 4) Kas taluperemehelt saab sisse nõuda tema laste isikumaksu? 5) Autode sihinäitaja. 6) Ametlik osa. 7) Küsimusi ja kostmisi. 8) Kuulutusi.

Ilmus trükist!

H. TANN

Ilmus trükist!

== Jiu-Jitsu. ==

Nägematu relv endakaitseks.

Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastuse väljaanne.

Teine parandatud ja täiendatud trükk.

Raamat sisaldab 66 näitlikku pilti.

Hind Kr. 2.—, politseiametnikkudele Kr. 1.75.

Soovi peale saadetakse raamat ka posti kaudu kätte, kui selle hind tasutakse ette.

Mõnd Kostantinoopoli politseist.

Oskar Angelus.

Varustatud Varssavi Türgi saatkonna soovituskirjaga, mis oli kirjutatud türgi-keeles ja pidi, minu teada, olema adresseeritud Kostantinoopoli politsei juhile, sõitsin endisse Türgimaa pealinna, et muu seas ka vaadata, kuidas on organiseeritud türklaste politsei ja kuidas tema tegutseb. Kohale saabudes selgus aga, et kiri on adresseeritud Angooras asuvalle siseministeeriumile. Et mul puudus aeg, raha ja tahtmine sõita veel kaugemale, pöördusin kirjaga Kostantinoopoli politseimeistri poole palvega, mulle veidi selgitada türgi politsei organisatsiooni ja tegevust.

Politseimeistri jutule saada polnud nii kerge. Asi seisab selles, et mina leidsin telefoniraamatust linnaprefektuuri aadressi, isegi prefekti koduse aadressi, ja näis, nagu oleks kõik korras. Istusin autosse ja sõitsin prefektuuri. Autojuht usutles pikemat aega, missugusesse prefektuuri ja mis asjus ma sõita tahan. Seletasin, et ikka tsentraalprefektuuri. Autojuht sai lõpuks aru ja sõitiski sinna, kuhu ma tahtsin. Kohale jõudes imestusin, et prefektuuri ocs ja siseuistes ruumides polnud näha politseinikke. Mind saadeti ühes soovituskirjaga ühe härra juurest teise juure, ja siis selgus, et prefektuur ei olegi prefektuur! Prefektuuriks nimetatakse Kostantinoopolis nimelt linnavalitsust, kuna politsei kohapealne keskasutus on politseidireksioon, politseipresiidium või mõne teise sarnase nimetusega asutus: seda keskasutust nimetasid türklased nii saksa kui ka prantsuse keeles kord üht, kord teist viisi.

Päris prefektuuri jõudes imestusin, et peaaegu kõik politseiametnikud, kellega mul oli tegemist enne politseimeistrini jõudmist, teadsid, et on olemas Eesti riik, ja et see riik asub kusagil Põhja-Euroopas. Pean ütleva, et rumeenlased, bulgaarlased ja serblased on hoopis vähem teadlikud. Jutt on loomulikult ainult alamatest ametnikkudest. Avaldati imestust, et selliselt kaugelt maalt on tulnud Kostantinoopoli, ja seni, kui ma viibisin politseimeistri ooteruumis, käisid mind salajaselt vaatamas, s. o. silmnähtavalt tuldi ainult mitmesuguste ettekäänete all ooteruumi — mitmed ametnikud.

Politseimeister, muu seas kindral-staa-

bi kolonel-leitnant, ei lasknud kaua oodata ja palus enda juure, öeldes mulle tere-tulemast kaugele maale. Näitasin soovituskirja ette ja politseimeister tähendas mulle, et tema kõige suurema heameelega annab seletusi Kostantinoopoli, s. o. temale alluva politsei kohta, kuid üldiseid seletusi tema ei saa anda, seda võivat teha ainult siseministeerium Angooras. Polnud midagi teha, pidin leppima sellega, mida kuulsin Kostantinoopoli politsei kohta.

Kostantinoopolis on, nagu igas suuremas Türgi linnas, politseipresiidium, mille eesotsas seisab politseimeister, alluvusega kubernerile, kes omaltpoolt allub vahetult Angooras, uues pealinnas, asuvalle siseministeeriumile.

Politseipresiidium Kostantinoopolis jaguneb viide osakonda; nende osakondade juhid on politseimeistri abilisteks. Osakonnad on järgmised: poliitiline, kriminaal-, välis-, sadama- ja välismaalaste politsei (passi- ja registreerimise osakond). Kahe viimase osakonna tähtsus on suur, nii suur, et tuli luua just erilisi osakondi sadama- ja välismaalaste politsei funktsioonide jaoks. Kostantinoopoli sadam on suur ja tal on laialdane tähtsus nii Türgi enese kui ka teiste riikide suhtes. Välismaalasi on Kostantinoopolis palju, samuti sõidab sealt läbi hulk huvireisijaid, mistõttu pole ime, et välismaalaste osakond politseipresiidumi juures loetakse väga tähtsaks osakonnaks. Muu seas teeb nähtavasti Kostantinoopoli politseile palju peavalu vene emigrantide küsimus. Emigrantide tuli omal ajal Lõuna-Venemaalt ühes Vrangeliga 200.000 isiku ümber. Tol ajal kirjutati lepingule alla, mille järgi lasti maale need 200.000 emigranti, kusjuures viimased pidid viie aasta jooksul lahkuma Türgist. Leping jäi täitmata emigrantide väljasõitmise osas ja tähtaega pikendati aasta võrra ja siis jälle aasta võrra. Nüüd on määratud viimaseks tähtajaks tuleva aasta kevad. See leping käib muidugi harilikkuude pagulaste kohta: monarhistide ja teisi ebasoovitavaid elemente saadetakse välja väljaspool järjekorda. Nii saadeti maalt välja alles hiljuti 60 vene monarhisti ümber. Praegu on Kostantinoopoli jäänud 2000 vene pagulase ümber, kuid

ka nendega olevat politsei hädas. Osa neist on endale leidnud korraliku töö ja ülespidamise: käsitöölisena, mitmesuguste ametmeestena, kelneritena, muusikantidena, väikekaupmeestena jne. teenivad paljud emigrandid endale igapäevast leiba. Osa aga — ja see osa on tähtis — elatavad end ei millestki, s. o. osa on valmis igasuguse töö ja äri peale, et aga raha teenida. Räägitakse — seda mulle küll ei seletatud politseis ja seda teadet ei saanud kontrollida — et on pagulasi, kes oma naise ja isegi oma lapsi kasutavad raha teenimiseks ja muidugi teenimiseks kõige mustemal ja vastikumal kombel

Teiselt poolt on Konstantinoopolis ka üldiselt väga palju välismaalasi, on ju terve linnaosa n.n. Péra, eurooplaste, s.o. mitte-türklaste linnaosa. (Üldse jaguneb Konstantinoopol kolme linnaossa: Aasia osa, Skutari osa ja kaks Euroopa osa, Stambul ja juba nimetatud Péra; peaosas on Stambul.) Seal leidub eurooplasi, kes juba mitu põlve Konstantinoopolis elanud, ilma, et oleks astunud türgi kodakondsusse. Õige küll, viimastel aastatel on paljud välismaalased ära sõitnud, peale vene pagulaste veel kreeklased, üldiselt 300.000 tuhande inimese ümber, kuid kohale jäänud on siiski veel õige palju.

Politseipresiidium ajab ise kõiki asju, terve kantseeliline asjaajamine on koondatud sinna. Pole seesugust kirja, mis presiidiumist läbi ei käi, ja, näiteks, otsekohe saadetakse ülemkomissarile või komissarile täitmiseks.

Presiidiumile alluvad ülemkomissariaadid, mis vastavad umbes Berliini inspektoraatidele ja moodustavad enesest komissariaatide koonduse. Umbes iga 60.000 elaniku kohta tuleb üks ülemkomissariaat. Konstantinoopolis on praegu 900.000 elanikku (1.300.000 asemel enne sõda; see on muu seas seletatav veel pealinna üleviimisega Angoorasse) ja 15 ülemkomissariaati; muidugi on mõned väiksemad, rippuvalt koha tähtsusest. Ülemkomissariaadid jagunevad komissariaatidesse nii, et iga ülemkomissariaadi peale tuleb 4—5 komissariaati.

Viimaste juures asuvad ka erilised kriminaalametnikud. Tähtsamatel juhtumistel ajab asju, s. o. uurimusi ja juurdusi kriminaalosakond presiidiumi juures, kes

aga ka igal juhtumisel uurimisi jälgib, kontrollib ja tarvilisi juhtnööre annab.

Kriminaalpolitsei osakonnal on oma keemiline laboratoorium, mis ei olevat kõige parem, ja hästi korraldatud daktiloskoopia keskbüroo. Politseikoerad puuduvad praegu veel, neid tahetakse aga, samuti nagu Rumeeniaski, soetada kõige lähemal ajal. Kriminaalpolitsei ülesanded on Konstantinoopolis õige rasked. See linn kubises varematal aegadel taskuvarastest ja praegugi soovitatakse kõigile, kes sõidavad Konstantinoopoli, kõigepealt hoiduda taskuvaraste eest. Kuid selliste ametmeeste tegevuse õitseag on seal möödas. Eriliselt karmilt olevat alganud võitlust niisuguste kurjategijatega praeguse politseimeistri eelkäija. Hulk tuntud taskuvargaid olevat saadetud välja, paljud saadetud sunniviisil tööle Aasiasse ning niisuguste ja teiste, veel karmimate abinõudega olevat läinud korda puhastada Konstantinoopolit taskuvarastest, nii et neid seal praegu ei leidu igatahes rohkem kui teistes samasuurttes Euroopa linnades. Parajasti minu presiidiumis viibimise eelpäeval varastati ühelt daamilt sadamas käekott ühes 15 türki naelaga (umbes 30 krooni) ja mõne dokumendiga. Tund aega pärast varguse avalikkustulekut oli varas käes! See oli mõistagi erandlik juhtumine, kuid, nagu ma kuulsin, töötab kriminaalpolitsei üldiselt tõesti väga hästi ja ei saavat praegust olukorda enam võrreldagi sellega, mis oli aastat kuus või seitse tagasi.

Välispolitsei postidel tänavatel on oma majakesed tänavate ääres, nii et igal politseipostil on maja, milles telefon. Neil postimajakestel on kahesugune tähtsus. Ühelt poolt võimaldab majakene politseinikul rahuliselt omi ülesandeid täita ka kõige suurema kuumuse käes. Kordriik istub majas, mis on alati nii üles seatud, et tema võimaldab ülevaadet üle terve vastava tänava või selle osa, ta ei kannata pöörase kuumuse all, võib istuda ja puhata. Teiselt poolt on temal, tänu telefonile, alaline ühendus komissariaadiga, tema võib väga kiiresti teadustada keskk kohta, kui midagi on juhtunud, samuti võidakse temale alati edasi anda kiire iseloomuga käskte ja korraldusi. Bulgari, eriti Sofia politsei katatseb lähemal ajal üle minna samale korrale.

Õige rasked on liikumispolitsei ülesanded Konstantinoopolis. Tänavad on

väga kitsad, nagu nähtavasti kõik Lõuna-Euroopa linnade tänavad, välja arvatud ainult üksikud. Seejuures liiguvad neid kitsaid tänavaid mööda veel trammid ja lõpuks on Konstantinoopoli tänavad tänavkauplejaid täis, peale autode ja sõidukite. Ei saa ka nimetamata jätta, et tänavad viivad meest üles, meest alla, et puuduvad just käidavamatel tänavatel ja tänavnurkadel platsid, mis võimaldaks liikumise reguleerimist. Õige ettekujutuse saamiseks sellest, mis sünnib Konstantinoopoli tänavatel, võiks endale kujutada, et meil Pika jala kaudu sõidaks tramm nii hästi üles kui ka alla, ja et Pika, Rataskaevu, Nunne ja Voorimehe tänavate kaudu sünniks suur liikumine mõlemas suunas! Sellistel riskohtadel on Konstantinoopolis üles seatud politseinike väike, umbes jala kõrgune, 2-meetri pikkune ja 1 meetri laiune juhtimiskoht. Kiivris politseinik, valge lindiga parema käe varukal, juhivad liikumist, andes käe liigutusega vabaks kord ühe, kord teise suuna liikumiseks. Välispolitsei munder sarnleb väga saksa omale. Mundri värv on tumehall, punaste ilustustega (krae, pagunid, märgid käistel). Üldse olevat politsei reorganiseerinud keegi sakslane politseimajor — kas see teade õige on, seda ei tea, kontrollida teda igatahes ei läinud korda.

Palju meelehärma sünnitavad politseile ka kerjused. Omal ajal oli Konstantinoopol kuuluis kerjuste poolest nagu Neapel ja mõned teised Itaalia linnad. Nagu Itaalia, nii on ka Türgi hakanud võitlema kerjuste vastu. Tööta, kuid töövõimulised isikud saadetakse Väike-Aasiasse tööle, kus tööd küll ja küll leidub, töövõimetutele püütakse abi anda teisel kujul. Ja tagajärg on see, et praegu Konstantinoopolis leidub hoopis vähem kerjuseid kui varem. Neid on kahtlemata rohkem kui sama suures Kesk- või Lääne-Euroopa linnas, on ju kerjamine alati olnud lõunamaalaste erialaks, kes tööd nii väga ei armasta, olles hellitatud nii-kui-nii looduse poolt. Politsei keelab kerjamise ära, teeb seda kannatlikult ja viisakalt, kuid sihikindlat.

Suur pahe, mille vastu politsei ka on hakanud täie jõuga võitlema, on prostitutsioon. Péra linnaosa ühes osas, n. n. Galaatas on väike kvartaal lõbumajade all (vist kuus kuni kaheksa tänavat), kus prostitutsioon sünnib päevaajal, kõikide silma all. Neil tänavail on terve rida kohvikuid ja neis istuvad lõbusasti armukesed ja mehed ning joovad kohvi ja ootavad naistelt raha. Lõbunaiste hulgas leidub muu seas palju venelasi ja juute. Nüüd on politsei otsustanud selle asja võtta likvideerimisele ja käsu annud seda Galaata kvartaali tühjaks teha lõbunaistest. Kardetakse üheltpoolt küll sellega ajada prostitutsiooni tänavale, mis muudugi raskendab igasugust kontrolli, peaaesjalikult sanitaarkontrolli, kuid teiselt poolt ollakse arvamusel, et niisugune avalik äriajamine on häbitav ja ei anna lõpuks ka mingisugust paremust võitluses suguhaiguste vastu. Suurem osa naisi sõidab politsei teadete järgi Lõuna-Ameerikasse, eriti Uruquaisse, kuhu juba üks osa olevat rännanud.

Konstantinoopoli politseil on oma politseikool, mis aga ainuke pole Türgis, nii näit. on Türgi Euroopa osas peale selle veel üks kool, peale selle koolid Aasias. Koolis on õppus ainult teoreetiline. Seejuures on õppus surutud kitsastesse raamidesse. Koolis võetakse nimelt läbi ainult maksvad seadused, määrused ja korraldused ühes seletustega ja kommentaaridega. Praktiline õppus peetakse terves ulatuses kohadel, s. o. komissariaatides ja ülemkomissariaatides.

Politsei on sõjaväeliselt organiseeritud ja pealtnäha õige rohkearvuline, vähemalt võib näha politseinikke igal pool ja igal ajal. Peale politseinikkude ligub mundrikandjaid ametnikke igal pool palju. Praegune politsei on oma organisatsiooni saanud Gasi (päästja), s.o. Kemal-Pasha võimule pääsemisel, kes suurt rõhku paneb just heale politseile. Niipalju, kui ma nägin ja kuulsin, on politsei reorganiseerimine Türgis õnnestunud ja annud häid tagajärgi.

Näpunäiteid juurdluste toimetamise alalt.

A. Liit.
(Järg.)

Tunnistaja ülekuulamise protokoll. Sisult jätsid katsetel nähtud tunnistajate ülekuulamise protokollid tihti väga palju soovida. Peapuudusteks eespool juba mainitud pealiskaudsus, ebatäpsus ja stiilikonarused. Toon näite samast juurdlustest, kust pärit eespool juba toodud kahjusaaja ülekuulamise protokoll. Üle on kuulatud peremees, kelle juures teenib kahjusaajast kahtlustatud Jaan Jänes: „Eile õhtul umbes kella 20 ajal magama minnes jäi minu sulane Jaan Jänes tuppalaue ääre lehte lugema, umbes kaks tundi hiljem, kui õue oma loomulikule toimetusele läksin, panin tähele, et ukse kõrval olev sulase voodi oli tühi, ning sellele mingit tähelepanu pööramata heitsin uuesti magama. Öösel umbes kella 3 või 4 ajal kuulsin ukse käimist, minu küsimuse peale, kes seal on, vastas sulane, et tema väljas käinud ning selle peale vaatasin kella, mis 4 näitas. Kus minu sulane öösel käis, ei tea ega pärinud seda viimaselt. Muud ei tea. Etteloetu õige.“ Rääkimata stiilikonarustest nõrkame siin kokku järgmiste pealiskaudsuste ja ebatäpsustega: 1) Millest järeldas peremees, et ta läks õue umbes 2 tundi peale magamaheitmist? Kuulis ta seinakella löömist, pani ta tähele kuu või tähtede seisu, vaatas ta kella või otsustas ta seda koguni „aramagatud ajast“. Kas uinus peremees tuppalaue kohe jälle magama jne? See osa tunnistaja seletusest võib muutuda otsustavaks kahtlusaluse suhtes ja seepärast ta peab olema võimalikult täpne. 2) Kuidas nimelt jõudis peremees selgusele, et sulase voodi oli tühi ja missuguses seisukorras oli voodi? Oli kuuvalge, võttis tuld, kobas kätega jne., kas voodi oli hoopis puutumatu, kas puudusid sulase üli-riided ning jalanõud (sulane võis olla väljas samuti „loomulikult toimetusel“ nagu peremeeski) jne.? 3) Sulase tuppalaue kella 4 ajal on valgustatud puudulikult. Kas oli sulane täies riietuses, kas peremees nägi seda, võttis tuld või kuulis lahtiriietumist, kas magasid sulane ja peremees ühises ruumis või eraldi jne.? 4) On peremehel üks või kaks sulast (pärasel selgubki, et neid oli kaks)? Kui kaks, siis tuleb ikka teha vahet, kumma voodi oli tühi ja kumb nimelt tuli kella 4 ajal tuppalaue.

Teine näide: Kuulatud üle raudtee-

vaht, kes seletab: „Öösel vastu tänast päeva olin mina siin Kalda tänaval vahiteenistusel. Nägin umbes kell 1 öösel, et üle plangu kimbuga ronis keegi isik. Läksin lähemale vaatama ja tundsin selles ära Kalarannas hulkuva Jaan Mureliku. Viimane rääkis, et viibinud kojamehe juures pummeldamas ja nüüd läheb koju. Mis temal palkis oli, seda mina tähele ei pannud. Muud seletada ei ole.“ Missuguse maja plangust ronis Murelik üle, missuguse kojamehe juures ta viibinud, kui suur oli kaasasolev pakk (varastatud oli ülikond ja kena kimbuke pesu) jne?

Vormilt olid tun. ülekuulamise protokollid enam-vähem rahuldavad, kuna sellest küljest see protokoll kuulub lihtsamate hulka. Siiski, protokollis sissejuhatuses suhtes, kus peavad leiduma teated sellest, millal, kelle poolt, kus ja kes kuulatud üle, näikse valitsevat veel erisuguseid arvamisi. Seepärast ühtluse huvides tuleb pida kinni järgmistest näpunäidetest.

Millal seatud protokoll kokku? Kõige otsekohesem vastus sellele on aasta ja kuupäeva nimetamine. Kui aga ühe päeva jooksul protokoleeritakse mitme tunnistaja seletused, siis võib leppida ka sellega, kui esimeses protokollis tähendatakse aasta ja kuupäev, järgnevatel aga — „samal päeval“.

Kelle poolt seatud protokoll kokku? Otsekohesem vastus — ülekuulaja täielik ametinimetuse ja nimi. Kui aga kogu juurdlus on toimetatud ühe ja sama ametniku poolt, siis võib tunnistajate protokollides jätta ülekuulaja nimetus alul välja; selle eest tuleb kirjutada nimi ja ameti nimetus allkirjana hästi loetavana. Toimivad aga ülekuulamise kordamööda mitu ametnikku, siis peab seisma ülekuulaja nimetus ka juba protokollis alul. Kr. kp. s. § 258. korras toimitud ülekuulamise protokollides peab aga alati tähendama aasta, kuupäeva ja ülekuulaja täielise nimetuse.

Kus kuulati üle? Jaoskonna kantseleiruumes, ülekuulaja korteris, ülekuulitava elukohas, vallamajas, sündmuspaigal jne.

Kes kuulati üle? Tunnistaja täielik nimi, vanus, elukoht ning tarbekorral — millistest asjaoludest on tingitud ta tunnistajaks olemine. Sija poetatakse tihti hoopis liigseid teateid tunnistaja isikust,

näit. öeldakse, et tunnistaja olevat „abi-
elus, põllumees, algharidusega, oma sõna-
de järele kohtu poolt karistamata“ jne.
Seda laadi teated tunnistajast võib jätta
julgesti välja. Mõned armastavad lisada
veel juure märkuse „pooltele võõras“.
Sellel märkusel on liig kohtulik maik juu-
res; ta pildistab tunnistaja suhet poolte-
ga, mille tagajärjeks peaks olema kaalut-
lemine, kui kaugelt võtta arvesse tun-
nistaja seletusi. See kuulub kohtu üles-
andesse ja kohus selgitab selle küsimuse
juba politsei abita. Seevastu tuleks vas-
taval juhtumisel tähendada, et tunnistaja
on näit. kahjusaaja või kahtlusaluse nai-
ne, laps või vanem, maja- või äriteenija,
tema juures elutsev sulane või ümmarda-
ja, ta äriosanik, kaasüürnik, kaasteenija,
naaber jne., kui sellega võidakse
lühidalt ja tabavalt selgitada
olukorda, mistõttu see isik
üldse sai tunnistajaks käsil-
olevas asjas.

Olen näinud tunnistajate ülekuulamise
protokolle (tõepoolest küll harva), mis al-
gavad nii: „... kuulasin üle ta elukohas
NN, 5 a. vana, poissmees, kirjaoskamatu,
elukoht N tän. nr. 15 kr. 3, kes seletas:“
Järgneb asjast käiv seletus kujus nagu
*oleks ülekuulatatav annud selle täiesti ise-
seisvalt.* Seesugused protokollid mõju-
vad lausa koomiliselt. Senikaua kui lap-
seealine ei jaksa anda oma seletusi asjast
iseseisvalt, ei tule fikseerida neid ka hari-
liku protokollil näol, vaid ülkuulamisest
(õigem lapse küsitlemisest ja selle taga-
järgedest tuleb kirjutada juurdlusse sel-
lekohane märkus. Puudutavad lapse se-
letused tähtsaid asjaolusid, siis kirjutata-
gu märkuse täpselt kogu kahekõne üle-
kuulaja ning lapse vahel. Ühtlasi lisatagu
juure, missuguses olukorras sündis kõne-
lus lapsega: kas lapse vanemad või tei-
sed tema eest hoolitsevad isikud olid juu-
res, kas juhtisid need lapse vastuseid, kas
laps oli kartlik või rahulik jne. Sama
maksab ka nõdranõistulisist täiskasva-
nuist ja koolitamatuist kurtummadest.
Viimaste „ülekuulamisel“ võetakse abiks
isikud, kes tunnevad nende märgikeelt.

Tunnistajate pealtnägijate või pealt-
kuulajate ülekuulamisel tuleb seda tihti
ette, et terve rida tunnistajaid seletab si-
suliselt üht ja sama. Seesugustel juhtu-
mustel on lubatud töö kokkuhoid sel
moel, et protokoleeritakse täies ulatuses
ainult esimesena ülekuulatud tunnistaja
sisulised seletused, kuna teistest tehakse

protokollil märkus, et need seletasid sisu-
liselt täpselt sedasama, mis esimenegi.
Tähendatud märkus peab kandma ai-
nult ülekuulaja allkirja. Võlts
oleks kirjutada näit. järgmiselt, (nagu se-
da mõnikord ka tõepoolest tehakse):
„... ülekuulatud NN... seletas: Asja
kohta seletan sedasama, mis tunnistaja
NN.“ Kas loeti ülekuulatud eelmise tun-
nistaja seletus ette? Seda muidugi ei
sündinud (ei tohi sündida) ja seepärast ei
tohi ka protokoleerida sedaviisi.

Kahtlusaluse (kaebealuse) ülekuulami-
se protokoll. Juhtumustel, kui kahtlusalu-
ne salgab tegu või toob esile asjaolusid,
mis peavad näitama, et ta pole käsiloleva
süüteo kordasaatja, sarnleb kahtlusaluse
seletuste protokoleerimine tunnistaja se-
letuste protokoleerimisele, ainult selle
vahega, et kahtlusaluse isikust tuleb pan-
na üles kõik need teated, mis loetletud
raamatus „Kurit. jälgimine“ lhk 36. Kui
aga kahtlusalune tunnistab enda teo kor-
dasaatjaks, siis nõuab tema ülekuulamine
ja saadud seletuste protokoleerimine mi-
tu- ja mitukord rohkem põhjalikkust, kui
seda näitas rõhuvam osa katsumistel näh-
tud kahtlusaluste ülestunnistusprotokol-
lest. Nii näit. käib üks kahtlusaluse üle-
kuulamise protokoll järgmiselt: „... kes
seletab: Mina käisin küll öösel väljas ja
tõin Pritsu talu aidast ukse sissemurdmise
teel riided ära, ja need kavatsesin hil-
jem uuesti ümber lasta teha ja ära müüa,
varguse panin toime üksi ilma abita ja
viha pärast peremehe vastu, kellega ma
siis, kui seal teenisin, ei saanud hästi läbi.
Käesolevas varguses terves selle ulatuses
tunnistan ennast süüdlaseks ja palun
trahvi kergendust. Muud asjale ei ole
juure lisada vaid seda, et leitud pintsak
on minu, sest selle käise tõmbasin aida
ukse juures lõhki, kas mõni riidetükk
sinna ukse külge jäi, ei pannud tähele ega
tea, kas oli taskus raha ja isikutunnistus.
Ette loetud.“

Ülestunnistus on hea asi, kui jälgija
võitlusabinõudega jõuab viia kahtlusaluse
niikaugele. Kuid ta peab muutuma üles-
tunnistajale ka siduvaks, seevõrra sidu-
vaks, et kaoks võimalus võtta teda järg-
misel päeval jälle tagasi. Selleks aga
ülestunnistaja peab tooma esile toimimise
käigu selle viimaseis peensusis ning üles-
tunnistaja asjastkäivad seletused tule-
vad protokoleerida nende terves ulatu-
ses. Seesugune täielik ülestunnistus kaht-
lemata leiab kinnituse kahjusaaja avaldu-

sist, vaatlusega selgitatud asjaoludest ja tunnistajate seletust, juhatab kätte võimalikud asitõendused või vähemalt sisaldab seesuguseid sündmusega seotud peensusi, mis ülestunnistaja võis saada

teada ainult seetõttu, et ta on teo kordasaatja. Ja seesuguse ülestunnistuse tagasivõtmine muutub juba keeruliseks.

(Järgneb.)

Kas süüdistamine kohtutes politseile sunduslikuks?

M. Morrison.

Võttes aluseks Lääne-Euroopa kriminaalprotsessi arenemis- ja edenemislugu, oli senini veel väliselt vaadates varane ennetada, missuguses suunas liigub süüaluse seisukohast võrreldes meie kriminaalprotsessi eduotsimise ja selle saavutamise püüe. Mõned tunnismärgid tõendavad, et meie seadusandlus liigub süüaluse saatuse kergendamissuunas (tingimisi süüdimõistmine, enne tähtaega vabastamine j.t.), teised selle vastu kõnelevad vastupidist, süüaluse saatuse raskendamisest (kõvendatud karistused riigivandluste raiskajatele, suurendatud trahvid ja kiire karistus joodikutele jne.). Kummal poolerohkem kaalu, on raske öelda, kuid näib siiski, et seadusandluse teises suunas liikumine esimesest kaugele maha jääb. Nimelt ei leja tegelikus elus süüaluse kui seesuguse saatust raskendavad seadused kaugeltki seda laia käsitamist, kui süüaluse saatuse kergendamise võimalused. Ja et neid võimalusi väga hõlpsasti tarvitatakse, siis on ta vastaspoolega võrreldes suures ülekaalus ja tõendab protsessi liikumist selles suunas, mille poole püütakse Lääne-Euroopas viimasel ajal. Kuid see asjaolu ei nõua mitte ükski materjaalsete karistus-seaduste pehmendamist, ta toob kaasa paljude kohtupidamise vormide täienduse tarviduse ja isegi sarnaste, mida tänini peetud peaaegu kõrvalisteks ja teise järgu tähtsuslisteks.

Kriminaalprotsessi tasakaalu hoidmisest on teada, et seal ükski element ei või kasvada ega suureneda teiste peale mõjumata. Mida enam, näiteks, lubatakse kriminaalprotsessis võistlusprintsipi, seda iseseisvamaks ja vabamaks tõuseb kaebealuse isik. Ning teada on ju üldkohtutest, kuidas seal kaebealusele küsimuste ettepanemisel teda isegi hoiatatakse nende peale ainult siis vastata, kui ta seda soovib. See on juba kaebealuse võistleja poole seisukorda, isegi sellest mõnes mõttes kõrgemale, seadmine ja raske on oletada, et siit võib minna veel kaugemale. Selle vastu aga kaob kaebealuse vabadus seda rohkem, mida rohkem protsessis sunnprintsipi, süüdlasele süüotsimise elementi. Ja viimase aluse esilekerkimisega kitsenevad kaebealuse protsessuaalõigused, maad andes sunniiseloomule.

Kriminaalprotsessi võistlusprintsip, kui modern ja meelitatav on see sõna võrreldes praegusaia vabadust ihkava vaimega! Kui see oleks

läbiviidav puhtal tsiviilprotsessi eeskujul, missugune suursaavutus oleks see kriminaalprotsessile, kaebealuse kui inimese isiklisele vabadusele, õigusemõistmisele! Kuid see kannab endaga uut nõuet, mis tänini samuti puudunud, nimelt süüdistuse vajadust, mis peab küünima kohtute algastmeteni. Süüdistuse vajadus muutub paratamatuks ja mõõdapäsematuks nähtuseks, et kohus võiks ja saaks seista õigusemõistmise vaeaukside keskkohal. Esile kerkib seega süüdistuse hädavajadus, tema sunduslikkus süüdistajatele isikutele ja ametiasutustele, süüdistuse ja süüdistajate tingimata olemasolu rahukohtunikude asjadeharutamistel, nagu see juba olemas tänini üldkohtutes.

Nii iseäralik, kui see ka esiletoodud vaatepunktist vaadatuna, näib olevat, ei tee kr. kp. s. politseile rahukohtutes süütõstmist ja sellest kinnipidamist sunduslikuks kohuseks. Seadus arvab selle kohuse politseile kas iseenesest mõistetavaks, mis ei tarvitse fikseerimist, või jätab talle vabaduse tegutsemiseks. Sest mis selle kohta öeldud, on enam kaudne politsei tegevuse valda asetamine kui imperatiivne käsk. Kr. kp. s. § 3. kõneleb: kriminaalasjus, mis alluvad rahukohtutele, antakse süüaluste süüdistamine kuritegude läbi kannatada saanud eraisikutele, politseile ja teistele administratiiv-võimudele seadusega määratud piirides.

Kuidas aga tõlgitseda sõna „предоставляется“? Igatahes ei tähenda see sunnikäsku ega otsekohest kohustamist, küll aga palju enam lubamist, kuritegude jälgimise ja paljastamise tegevust politsei alale eraldamist, siina üleviimist. Küll väljendab seda kohustust selgemalt pol. asut. kuj. määruse § 5., kus aga määrus siiski piirdub seega, et kohtu alal kuulub politsei võimkonda (p. 2) avalikkudes süütegudes süüdistajana esinemine seadustes ettenähtud alustel.

Selle kõrval on aga kriminaalasjade algatamise ja ülesvõtmise sunnikohustus küll nii selgesti väljendatud, et siin seaduse tähe juures ei või tekkida mingit kahtlust.

Kelle peal lasus siis süütõstmise ja sellest kinnipidamise sunnikohustus kr. kp. s. järgi? Tegelikult oli politsei poolt rahukohtunikudele edasiandud kuri- ja süütegudes politsei süüdistajaks, ilmus ta siis kohtusse süüdistust toetama või

mitte, oli politsei ilmunud süüdistama, tuli rahukohtus ka kriminaalprotsessi ilme üldkohtute eeskujul (süüdistus, kaitsja ja kohus) nähtavale. Jäi aga politsei ilmutamata, jäi kohtuniku oma mureks, missugusel kujul ta kaebalusele (ja selle kaitsjale) süüdistuse esitas.

Lühendusele ja lihtsusele vaatamata, mis kriminaalprotsessil rahukohtunikkude juures olemas, on temas siiski kõik need elemendid, mille peale üldkohtutes protsess on rajatud, olgugi et neid täpselt ei saa pidada ja see ka otstarbekohane ei ole. Seepärast peab olema enne kaebalusele süüdistuse esitamist viimase ilme selge ja kindlakujuline. Satub asi rahukohtuniku juure erakaebuse, administratiiv-asutuse või politsei kaudu, siis on siin kohus lõppinstantsiks, kus süüdistuse kvalifitseerimine ja selle esitamine kaebalusele peab sündima enne otsuse tegemist.

Need kr. kp. s. § 3. politseile ja teistele admin.-asutustele tähendatud kohtu ees kaebaluste süüdistamise piirid seisavad vene senati üldk. seletuse järgi (Nr.21 — 1894 a.) selles, et ühedel juhtumustel üldse ei või algatada rahukohtutes asja vähemalt mitte kahjusaajate erilise volitusega, teistel juhtumustel on see neil kahjusaajatega ühesugune, kas nende eest või nendega koos, kolmandatel juhtumustel on see aga politsei ainuõigus. Esimese liigi alla käivad need asjad, mis rihk. tr. s. § 18. näidatud, viimasesse riigi valitsemise (kr. kp. s. § 1124), heakorra ja julgeoleku seaduste rikkumised, vabrikute ja tööstusasutuste järelevalve. Kõiki muid asju võivad algatada nii eraisikud oma initsiatiivil kui ka politsei ja teised administratiiv-asutused.

Heakorra ja julgeoleku alal, mis oma iseloomult ainuüksi omane politseile, võib viimane seaduslikul alusel igasugusel asja seisukorral süüdistust tõsta kuni asja harutamiseni, mida rahukohtunik oma algatusel üles võtnud, või saata enda eest voliniku (vene senati sel. Nr. 645 — 1875). Näib iseäranne olevat, et sellel politseile kõige kohustuslikemal alal, mis eraldatud õieti politsei erivallaks, seadus ometi kuriteo kvalifitseerimist ja sarnasel kujul süüdistuse tõstmist kui ka kohtus kinnipidamist ei tee politseile sundko-

hustuslikeks, jättes viimast kohtute hooleks ja andes politseile seks ainult volitusi ja võimalusi.

Nüüd aga näib asi esile kerkivat koguni uuest küljest. Nimelt esines Tartu õigusteadlaste seltsis 1. veebr. riigikohtu prokurör hr. Rägo kõnega: „Tulevane prokuratuuri ehitus”, mis tahab juhtmõtteid üles seada ju varemaltki avalikkuse ette sattunud prokuratuuri ümberkorraldusel. Selle järele jääks süüdistus kohtutes kõige alamast astmest kuni kõige kõrgemani prokuratuuri hooleks, kusjuures prokuratuuril abiks oleks alamates kohtuastmetes, eriti rahukohtutes, politsei. Sest sarnane olukord, kus rahukohtunik oleks süüdistaja, kohus ja kaitsja ei võivat edasi kesta. Süüdistaja kaitsja ja kohtu oma funktsioonid peavad olema täitsa eraldatud üksteisest.

Nimetatud eraldamise kindel nõue, kui see peaks teostatama, toob esile kõigepealt tingimuse, et ka kõik kolm funktsiooni oleks kohtus asjadeharutamisel kindlasti esitatud. Nagu üldkohtutes, nii ei saaks ka rahukohtutes kohus üldse asjaharutamist ja otsusetegemist alata, kui istungil puuduks süüdistaja ametliku isiku näol, kes esitab süüdistuse ja sellest ka protsessi vältel peab kinni. Prokuratuuri tegevus laieneks seega küll protsessuaalkorras rahukohtute peale, kuid ta saaks ka sundkohustuslike kõigepealt senisele rahukohtutes kriminaal-asjade ülesvõtjale, politseile. Selle uuenduse tähtsust on raske eeldada, kuid ta toob kaasa peale sunduslikult istungite osavõtmise ka muid kohustusi, mida senini ainult tumedalt tunti. Ja see puutub kõigepealt peale asjade ülesvõtmist ja nende klassifitseerimist süüdistuste tõstmisse kindlal kujul ühes nende kohtutele esindamisega ja vastutusele võtmisega.

See, mis tänini politsei poolt protsessi ja seaduse täendamiseks praktiseeritud, saaks politseile sundkohustuslikeks ühes kõigi sellest järgnevate kõrvalharudega. Et sellel edaspidi politsei kohta väga suur tähtsus, ei saa salata, sest tema kaastegevus kuritegude jälgimisel ei lõpe nüüd enam ainult asja kohtusse andmisega, vaid politsei tõmmatakse sundkohustuslikult osa võtma protsessist.

Kas taluperemehelt saab sisse nõuda tema laste isikumaksu?

See on küsimus, millega politseil tihti tuleb tegemist teha ja mis senini on lõplikult lahendamata. Rikaste taluperemeeste lapsed — pojad ja tütreid elavad isa juures talus ja teevad seal tööd. Neil on olemas korralikud riided, tütarlastel isegi

suured veimevakad ja ka raha on neil alati olemas igasuguste mõnususte ja lõbusustute jaoks, kuid valla poolt määratud 3—5-kroonilist isikumaksu nad ära ei maksa, seletades, et neil mingisugust varandust ega raha ei ole ja mis neil olemas

— on kõik isa omandus. Isa aga tuleb kategooriliselt laste isikumaksu tasumisest lahti, seletades, et tema ei vastuta oma laste võlgade eest. Mis peab siin tegema politsei? Kas peab rikaste taluperemeeste laste kohta, kes jõukalt elavad, maksuvõimetuse akti kokku seadma, mis nagu pilge oleks, ja seega maksud jätma neilt sisse nõudmata, kuna sealsamas vaeselt popsilt tema isikumaksu katteks viimane varandusenatuke tuleb kirjutada üles ja sageli maha müüa. Liivimaa talurahva seaduse 1860. aastast (Jakobi väljaanne) punkt 207. ütleb: „Кромѣ обоюдныхъ правъ и обязанностей, оговоренныхъ отдатчикомъ и арендаторомъ въ самомъ арендномъ контрактѣ, изъ сказаннаго контракта возникаютъ, въ отношеніи къ участвующимъ лицамъ, еще нѣкоторыя иныя законныя послѣдствія. Такимъ образомъ, арендаторъ подлежитъ безъ особаго о томъ оговора въ контрактѣ, какъ за себя, такъ и за свое семейство и своихъ работниковъ, отправленію всѣхъ публичныхъ повинностей и податей, причитающихся лично на его долю и на долю его участка, по соразмѣрности съ прочими членами волостного общества и съ другими поземельными участками той же волости, за исключеніемъ государственнаго поземельнаго налога.“

Edasi sama seaduse punkt 409. juures (Jakobi väljaanne, lehek. 147) on veel end. vene senati järgmine seletus: „Айнажскій крестьянинъ Янъ М. жаловался на взыскаііе съ него недоимки общественныхъ сборовъ накопившейся за умершимъ его сыномъ Михелемъ. Правит. Сен. находитъ, что отецъ обязанъ уплачивать мірскіе сборы за невыдѣлившихся въ особое хозяйство сыновей (рѣш. Прав. Сен. 15. ноября 1896. г. № 3099 по дѣлу Айзсила) и что посему привлеченіе просителя къ уплатѣ накопившейся за умершимъ его сыномъ, состоявшимъ въ семьѣ отца и работавшимъ у него вмѣсто батрака, недоимки общественныхъ податей

представляется вполне правильнымъ, — указомъ 16. окт. 1901. г. № 5521 — оставить жалобу М. безъ послѣдствій.“

Samuti on sama seaduse punkt 409. juures (Jakobi väljaanne, lehek. 148) veel end. vene senati seletus: „На основаніи ст. 207 Положен. 1860. г. отецъ долженъ платить подати за сыновей, не выдѣлившихся въ особое хозяйство, и временное нахождение сына въ тюрьмѣ не можетъ освободить отца отъ этой обязанности. Указъ правит. сената 20. марта 1897 г. № 1772.“

Tähendatud Liivimaa talurahva seadus on meil praegu maksev Vabariigi valitsemise ajutise korra § 12-a põhjal vabariigi valitsuse poolt 20. aug. 1920. a. vastuvõetud seisuste kaotamise seaduse osalise maksmapanemise seaduse põhjal „R. T.“ nr. 129/130 — 1920. a. lehek. 1027.

Nii selgub siis, et isa on kohustatud maksma poegade eest valla päralt olevaid makse (мірскіе сборы). Isikumaks on ka puht valla päralt olev maks, lasub isiku peal, on endise vallamaksu asemel ja seega puhtalt nagu Liivimaa talurahva seaduses öeldud „мірскій сборъ“, mida selle seaduse põhjal isa on kohustatud maksma oma poegade eest, kes temaga ühes elavad ja tema juures töötavad.

Kui nüüd isa oma poegade eest on kohustatud selle seaduse põhjal isikumaksu maksma, siis loomuliku järeldusena on ta seda kohustatud tegema ka oma tütarde eest, kes tema juures elavad ja töötavad.

Praeguse demokraatlike korra ja mõiste järgi on see küll nagu võõrastav ja näib mitteõiglane olevat, kuid ometi on meil see seadus maksev ja miks ei võiks teda kasutada. Või on siin mõned määrused ja seadused selle kohta olemas, mis mulle, võib olla, on teadmata.

Oleks väga soovitatav, kui see küsimus saaks „Politseilehes“ asjatundjate poolt põhjalikult läbi harutatud, et võimalik oleks kindlale seisukohale asuda, kuna nüüd see küsimus on lahtine. J. P.—d.

Autode sihinäitaja.

Autode sõidusihinäitaja on asjaomastes ringides elavaks kõneaineks. Küsimus, kas sihinäitajat üldse tarvis, ei harutatagi suurt, pearaskus on praegu küsimusel: missugune peab sihinäitaja olema? Näitaja hädatarvilikkuse ja otstarbekohasuse üle valitseb peaaegu erandi-

tult üksmeel. Väga väheseid leidub veel, kes ei asu sihinäitajaga sõbralikul jalal. Need ütlevad: „Käsi on mul kõige parem näitaja, seda ei unusta ma kunagi tagasi tõmbamast.“ Neile sõidusihinäitaja vastastele võin ma rahustuseks öelda, et näitaja ümberkäimisega harjub võrdle-

misi ruttu. Muidugi tuleb alul ette, et unustatakse näitaja endisse seisakusse, kuid mõne päeva jooksul on näitaja „griffid“ nii lihas ja veres, et nendega ümberkäimine sama mehaaniliselt sünnib kui muude jõuvankri „griffidega“. Siiski veel üks asi, mida ma tahaksin meele tuletada käesirutajatele.

Just tänavate ristlemisel, kus paremale või pahemale soovitakse sõita, pole kaugeltki see paras koht, kus üks või teine käsi peab tegema näitamise liigutusi. Sest just siin lähevad mõlemad käed jõuvankri juhtimisel hädasti tarvis. Peab ju sel silmapilgul tähelepanu vankri juhtimisele pühendama, harilikult veel signaali andma, või peab parajasti käiku vahetama või koguni tõmbama käsipidurit. Kui ka viimane tegevus rohkem ja rohkem neljarattapiduri ees kadule on pühendatud, on siiski mõlemal käel tegemist küllaldaselt, nii et igasugune käte kasutamine liikumise hädahoituse mõttes pole just soovitav. Tarvitades sihinäitajat on juhil enne risttänavale jõudmist küllaldaselt aega näitajat seada, nii et ta ristil ennast ainult vankri juhtimisele võib pühendada.

Sihinäitaja soodustab suuresti liikumise juhtimist. Tema tarvitamisega ei näe ainult teine sõiduk kavatsetavat sõidusuuna, vaid ka liikumist juhtival politseinikul kergendatakse sellega tööd. Lõpuks peab veel tähelepanu asjaolule juhtima, millest seni mööda mindud, nimelt on ka jalakäija palju paremini kaitstud. Ristteel võib jalakäija rahuliselt üle tänava sammuda, kui ta läheneva jõuvankri sihinäitajat näeb. Ja kui mõnus pole juhil, kui ta ristteele lähenedes teistel sõidukitel sihte näeb, kuhu keegi tahab pöörata. Tema võib siis südamerahuga oma teed sõita, ilma et pruugiks karta mõnd ootamatut otsaajamist. Sihinäitaja sisendab vastuvaidlemata nii sõitjatele kui jalakäijatele hädahoituse tunde.

Kui nüüd sihinäitajad üldiselt sunduslikuks teha, siis oleks hädatarvilik just ühe teatud süsteemi juure jääda. Tarvitatakse ju nii mitmesuguseid aparate, mis oma töötamisviisi, väljanägemise, jõuvankri külge mahutamise ja värviga üksteisest erinevad. See mitmekülgsus võib ainult arusaamatusi kutsuda esile ja kasu asemele kahju sünnitada. Kõige rohkem raskusi tekitavad praegu mitmesugused võimalused sihinäitajat jõuvankrile asetada. Paljudel asub ta jõuvankri

vasakul küljel, teistel jälle paremal küljel. Mõnel vankril on seadeldus ees jahutajal ehk jälle ühel või mõlemal küljetilval või koguni üleval lael. Nii pole praegu kunagi teada, kas üldse või kus sihinäitaja ilmub. Siin on ühtlus aga hädatarvilik.

Olgu seepärast järgmised read üksikute süsteemide kirjeldamiseks. Esimene grupp sihinäitajaid oleks vähemad transporendid, mis tagantpoolt lambiga valgustatavad. Harilikult on need noolekujulised löiked, mis paremale või pahemale näitavad ja kas mootoril või külgedel asuvad. Nende halbust seisab nende väiksuses ja pimedas on nad vähe silmatorkavad, kuna päeval neid ei pane üldse tähelegi. Kui nad veel sõiduki küljel asuvad, siis kaob õhtuti nende nõrk valgus üldiselt auto suurte tulede valgusest. Teine halbust on veel see, et juhil puudub võimalus kohapeal tõendada sihinäitaja korralikus töötamises. Teine grupp sihinäitajaid on noolekujulised. Siin peab veel vahet tegema kahe suguste aparatuuride vahel, ühed mis keeratavast, seestpoolt valgustatud noolest ja teised pööratavast noolest paigalseisvas kestas koosnevad. Need sihinäitajad on praegu väga tarvitatavad. Nende halbust seisab selles, et nad ainult sõiduki ühel, harilikult vasakul pool asuvad ja sealt annavad pööramise signaale nii paremale kui ka pahemale poole. Mõningate sihinäitajate juures on esimesel silmapil raske öelda, kuhu nool üldse näitab. On need sihinäitajad pealegi paremal pool, siis täidavad nad oma osa poolikult, sest sõiduk, mis mööda tahab sõita, ei näe, kuna ta pahemalt poolt mööda peab sõitma, kuidagi paremal pool asuvat noolt. Kolmandas grupis on sihinäitajad, mis mõlemal pool sõidukit asuvad. Need on liikuvad, seestpoolt valgustatud kollakaspunased osutid, mis harilikult, see tähendab otse sõites pole näha, kuid nad asuvad kesta. Vasakule pöörates näitab ainult vasak osuti, paremale pöörates parem osuti. Tähendab signaal ilmub seal, kus ta üldiselt oodatud. Osuti ilmumine kestab torkab sõiduki äärejoones teravalt silma ja täidab seega oma ülesannet. Osuti liigutamine sünnib kas käsitsi või elektri abil. Siin nüüd otsustada, kumb neist paremini töötab oleks varajane, kuna mõlemat süsteemi täiendatakse ühtlugu. Lõpuks pole ju tähtis missuguse süsteemi juures kokku

lepitakse, sest üksikute süsteemide hüvede ja pahede juures võib palju arvamisi olla. Praktikalikkuse mõttes on tarvis aga ühtlus läbi viia.

Kokkuvõttes olgu lõpuks öeldud: Korraldused, millede järgi sõidukite juhid sihi muutmise juures signaale peavad andma, on olnud otstarbekohased. Edasi on soovitatav, et sõidukitele tehtaks sihi näitamiseks sihinäitajate muretsemine sundlikuks. Seniste kogemuste järele on soovitatavad sihinäitajad, mis asuvad sõi-

duki kummalgi pool umbes juhi öla kõrgusel, harilikult nähtavad pole, kuid alles tarviduse korral sõiduki küljest eralduvad ja seega nii ette kui taha poole on selgesti nähtavad. Vasak osuti tohib näidata ainult pööramist vasakule ja parem osuti pööramist paremale. Pimedas peavad osutid valgustatud olema. Osutite liigutamise „griff” peab asuma nii kättesaadavas kauguses, et selle all ei kannataks sõiduki juhtimine.

Ametlik osa.

Käsukiri 22. maist s. a. Nr. 36. siseministeeriumile.

Võru jaoskonna politseikomissar Rudolf Simm on vabastatud ametist omal palvel haiguse tõttu pensionile mineku puhul, arvates 1. juulist s.a.

Käsukiri 1. juunist s.a. Nr. 39. siseministeeriumile.

Teenistusoskuse katsumised kriminaal- ja poliitilise politsei vanem-assistentidele ja assistentidele (v. käsukiri 4. VII. 27 nr. 72) on määratud käesoleva aasta oktoobri- ja novembrikuudele.

Katsumistele kuuluvad kõik nimetatud ametnikud, arvatud välja need, kes omandanud politseiteenistuse kutsetunnistuse politseikooli ajutise korralduse § 35 p.p. 1, 2, 3, 4 ja 6 ettenähtud korras.

Katsumisi toimetatakse politseikooli kõrgema klassi õppekava järele, arvatud välja ajalugu ja maadeteadus, kusjuures pearõhku pööratakse eriala ainetele.

Käsukirjaga 7. juunist s. a. nr. 41. siseministeeriumile.

Tartu-Valga prefektuuri konstaabel Karl Türk on kinnitatud Petseri jaoskonna politsei-abikomissariks, arvates 1. juunist s.a.

Paigutatud ümber, arvates 1. juulist s.a.: 1) 2. jaoskonna politseikomissar

Narvas Albert Juuse — 2. jaosk. politseikomissariks Tartus; 2) 2. jaoskonna politseikomissar Tartus August Mers — 2. jaoskonna politseikomissariks Narvas.

Politseidirektori käsukiri 9. juunist s. a. Nr. 8.

Viru-Järva abiprefektuuri konstaabel Johannes Pusta on vabastatud ametist omal palvel, arvates 25. juunist s. a.

Politsei peavalitsuses on registreeritud ajakiri „Lääne Maleva Teataja“ hakkab ilmuma Haapsalus, kaks korda kuus, väljaandja — Kaitseliidu Lääne Maleva, vastutav toimetaja — Edgar Kaarli p. Leopa s.

Ajakiri „Lääne Maleva Teataja“ trükitakse M. Tamverki trükikojas, Haapsalus.

Politsei peavalitsuse poolt on antud luba 7. juunil s. a. Nr. 541 all Üleriikliku tuletorje liidule 8. ja 9. septembril s. a. lehtede ja karpidega korjandust vabariigi piires toime panna kohaliste ühingute kaudu tulekustutuse abinõude muretsemise heaks.

Politseidirektori määrusega on tühistatud Tallinnas, V. Ameerika Nr. 8 elutseva Robert Liisa p. Treisalti laskeriista hoidmise ja kandmise luba.

Küsimusi ja kostmisi.

Nr. 162 Maarajooni konstaabel. Küsimus. Maakonnas, kus maavalitsuse juures teede revidentide ei ole ametis, revideerivad I kl. teesid politseikomissarid sellekohase kokkuleppe järele maavalitsusega.

Revideerimine kestab 2—5 päeva. Maavalitsus maksab komissaridele arvete järgi kilomeetri- ja päevarahad välja. 2. ja 3. kl. teesid revideerivad komisaride käsul konstaablid iga üks omas

rajoonis. Et 2. ja 3. kl. teid rohkem on kui 1 kl. teid, siis läheb selleks mõnel konstaablil järjekindlalt 6—7 päeva. 2. ja 3. kl. teed on halvemas seisukorras, mispärast tuleb toimetada revideerimist hobusega. Üks hobune ei jõua järgimööda 6—7 päeva sõita, mispärast tuleb tarvitada teel ka palgatud hobust. Maavalitsus ei maksa neid kulusid konstaablitele välja. Komissar saadab arved tagasi pealkirjaga, et konstaablid ei ole õigustatud neid kulusid saama. Palun teatada, kas on konstaablid kohustatud oma kulud 2. ja 3. kl. teid revideerima või mitte, või on neil õigus selle eest tasu saada komissaridega ühel alusel.

Vastus. Konstaablid igitaks oma rajoonis peavad valvama seejärel, et kõik avalikud teed oleksid igal ajal korras ja võimaldaksid takistamatult läbikäimise. Kuid ükski seadus ega korraldav määrus ei kohusta konstaableid revideerima teede järjekorralisi parandusi,

mis tehakse omavalitsuste korraldusel ja milede järelevalve on omavalitsuste eneste asi.

Nr. 159. Lugeja J. V. Küsimus. Mul on hoovi peal pargikoda, kus pargin ümber tooreid nahku, mis tuuakse inimeste poolt ümbertöötamiseks; ostan ise ka tooreid nahku ja töotan ümber. Elumajas sellesama hoovi peal, ühiselt elukorteriga on kuiva töö jaoks tuba, kus töotan lõplikult nahad valmis ja lõikan katki pastlapaarideks ja pastlarihmadeks. Sealt saast ruumist müün ka tarvitajatele paariviisi ja terve nahana. Töotan üksinda ja müün ainult oma ümbertöötatud nahku. Kas kuulub niisugune müümine kaupluse äritunnistuse alla, jaataval korral mitmenda järgu alla.

Vastus. Oma käsitöö saaduste oma töökojast väikesel viisil müümine ei loeta kaubanduslikuks ettevõtteks, kuid lähemaid seletusi neis asjus annavad kohalikud maksuinspektorid.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i .

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

- Reinberg, Jakob Jüri p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 6. piiriküti pataljoni ülemalt 1920 a. (1308)
- Kapsta, Herbert Aleksandri p., sõjav. vab. tunnistus nr. 490, v. a. Võru maak. rahvaväe ülemalt 1924 a. (2611)
- Purkin, Evald Johani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 1275, v. a. 3. suurtükiväe polgu ülemalt 26. 3. 20 a. (1302)
- Ertis, Eduard Jakobi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 5303, v. a. väljapatarei nr. 18. ülemalt 26. 9. 20 a. (1303)
- Majorov, Andrei Kuzma p., sõjav. vab. tunnistus nr. 964, v. a. 1. suurtükiväe grupi ülemalt 6. 5. 26 a. (2526)
- Kadakas, Mihkel Feodori p., sõjav. vab. tunnistus nr. 218, v. a. Soomusrongide brigaadi ülemalt 7. 6. 21 a. (1304)
- Shtshiglov, Aleksander Gerasimi p., õiendus nr. 5869 isikutunnistuse äravõtmise ja protokollile juurelisamise üle, v. a. 2. pol. jsk. ülemalt Narvas 1926 a. (1305)
- Krõlov, Vassili Osipi p., hobusepass. (2308)

- Shtshiglov, Aleksander Gerasimi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 1964, v. a. 1. jalaväe rügemendi ülemalt 30. 9. 25 a. (1305)
- Saul, Heinrich Jüri p., sõjaväe tunnistus nr. 2146, v. a. 5. jalaväe rügemendi ülemalt 3. 9. 24 a. (2307)
- Sampka, Felix Madise p., hobusepass nr. 222, v. a. Joala vallaval. 1922 a. (1316)
- Schapiro, Aleksander Ivani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 3926, v. a. Viru maak. rahvaväe ülemalt 16. 11. 26 a. (2528)
- Puss, Eduard Mihkli p., sõjav. vab. tunnistus. (1320)
- Teras, August Aleksandri p., sõjav. vab. tunnistus. (1322)
- Hrenov, Gordei Ivani p., sõjaväe teenistuslehe ärakiri, v. a. Viru kaitsevääringkonna ülemalt 1927. a.
- Raudsoo, Mihkel Mardi p., Nansenipass, v. a. politsei peavalitsuselt. (719)
- Pekarev, Ilja Dimitri p., sõjav. vab. tunnistus. (2612)
- Kartashev, Grigori, sõjav. vab. tunnistus. (5472)

- D s i r k a l s, Arnold, Läti välispass nr. 6568, v. a. Läti siseministeeriumilt 15. 9. 27 a. (4729)
- D s i r k a l s, Arnold, pangatshekk nr. 27414, 46.343 marga peale, alla kirjutatud Nikita Semjonovi poolt Eesti panga Petseri osak. jooksva arve nr. 245 peale. (4732)
- K a s a k o v, Feodor, ajutine tunnistus nr. 2921, v. a. Rootovo vallaval. 9. 11. 25 a. kadumaläinud hobusepassi asemele. (4734)
- H a l l i k, August Gustavi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 1839. (5472)
- R e i s e n b u k, Valter Jüri p., hobusepass. (5472)
- M a s p a n v, Stepan Feodori p., sõjav. vab. tunnistus. (5472)
- G o r u s h k i n, Lasar Vassili p., sõjav. vab. tunnistus nr. 4666. (5472)
- A n n u s, Eduard Daaveti p., hobusepass. (5472)
- P l o m b e r g, Otto Jakobi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 6694. (5472)
- P ä r i, August Kristjani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 31466. (5472)
- T a m m, August Gottliebi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 487. (5472)
- M a r t i n s o n, Hugo Mardi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 2961. (5472)
- A l t e b e r g, Oskar Pauli p., sõjav. vab. tunnistus nr. 3059. (5472)
- U r i t a m, Minkel Jaani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 3970, v. a. Tallinna vahipataljoni ülemalt 29. 4. 22 a. (6644)
- T o p m a n n, Jüri Jaani p., sõjav. vab. tunnistuse dublikaat nr. 910, v. a. Lääne kaitseväge ringkonna ülemalt 2. 4. 25 a. (6648)
- P i i l m a n n, Karl Gustavi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 14952, v. a. Tallinna tagavara polgu ülemalt 20. 5. 20 a. (11298)
- S a b u r, Johannes Mari p., sõjav. vab. tunnistus nr. 4259, v. a. 10. jalaväge rügemendi ülemalt 6. 12. 26 a. (13417)
- S i r k e l, Albert Priidiku p., sõjav. vab. tunnistus nr. 675, v. a. Sõjav. ühend. õppeasutuste ülemalt 26. 3. 27 a. (11538)
- S c h e r, Nikolai Abrami p., sõjav. vab. tunnistus nr. 6513, v. a. Piiriküti pataljoni ülemalt 25. 7. 20 a. (11532)
- S t r a n d b e r g, Johannes Jüri p., sõjav. vab. tunnistus nr. 9889, v. a. Harju maakonna rahvaväe ülemalt 20. 5. 21 a. (11533)
- E g g e r s, Wolfgang Hansu p., sõjav. vab. tunnistus nr. 6815, v. a. Harju maak. rahvaväe ülemalt 7. 3. 23 a. (11534)
- K u u m a n n, Johannes Mardi p., välispass nr. 2400, v. a. politsei peavalitsuselt 26. 7. 27 a. (11539)
- G r e n z u p, Max Johani p., sõjav. vab. kaitseväest vab. tunnistus nr. 5325, v. a. 7. jalaväge rügemendi ülemalt 3. 9. 24 a., tunnistus nr. 11347, v. a. Harju kaitsevääringkonna ülemalt 2. 11. 26 a. (11543)
- K a s e k ä n d, Arnold Otto p., kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 172, v. a. Sv. varust. val. kantselei ülemalt 30. 4. 23 a. (11857)
- P a r t e k o v s k y, Johannes Juhani p., ja hobusepass nr. 40, v. a. Martna vallaval. 11. 12. 24 a. — Villem Männovile. (11861)
- L a n d i s, Johannes Villemi p., kaitseväest vab. tunnistus nr. 8365, v. a. Lääne maakonna rahvaväe ülemalt 25. 10. 20 a. (11864)
- K a h r o, Julius Hendriku p., sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 7132, v. a. 7. jalaväge rügemendi ülemalt 30. 4. 23 a. (12024)
- O j a, Oskar Augusti p., sõjav. vab. tunnistus nr. 3605, v. a. Võru maak. rahvaväe ülemalt 28. 4. 20 a. (12025)
- R u u d e r, Karl Joosepi p., hobusepass nr. 368, v. a. Uue-Antsla vallaval. 20. 12. 20 a. (12038)
- H a b o, Aleksei Liisa p., kaitseväeteenistusse kõlbmatuse tunnistus nr. 11524, v. a. Sõjam. mobil. osak. ülemalt 27. 5. 20 a. (12117)
- B e b e n i n, Egor Ivani p., Nansenini pass nr. 3525/4649, v. a. politsei peavalitsuselt 16. 2. 24 a. (12129)
- A s p e l, Eduard, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 5196, v. a. 4. rahvaväe polgu ülemalt 31. 3. 20 a. (12280)
- R a m a t, August Karli p., reservitunnistus nr. 9761, v. a. 8. jalaväge polgust 14. 4. 20 a.
- A a v e l, Gustav, hobusepass nr. 899, v. a. Vefise vallaval. 5. 1. 24 a. (13021)

- Birkenblat, Joh. Hansu p., reservitunnistus nr. 1959, v. a. 2. jalaväe polgu ülemalt 22. 12. 20 a.
- Kukk, Karl Amalie p., sõjav. vab. tunnistus nr. 2138, v. a. Piirivalve valitsusest 27. 4. 26 a. (12372)
- Lapp, Jaan Tiina p., sõjav. vab. tunnistus nr. 10401, v. a. 6. jalaväe polgu ülemalt 8. 4. 20 a. (12373)
- Vutt, Aleksander Anna p., sõjav. vab. tunnistus nr. 3236, v. a. 2. jalaväe polgu ülemalt 1. 10. 22 a. (12375)
- Taska, Harman Miina p., sõjav. vab. tunnistus nr. 2995, v. a. 2. jalaväe polgu ülemalt 1. 9. 22 a. (12381)
- Kraus, Gustav Danieli p., reservitunnistus nr. 604, v. a. 2. diviisi Peipsi laevast. side ülemalt 31. 1. 24 a. (12384)
- Kesä, Johannes Jüri p., sõjav. vab. tunnistus nr. 3371, v. a. 1. Tartu sõjaväe haigemaja ülemalt 20. 3. 20 a. (12387)
- Nigul, Herman Märdi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 31570, v. a. Tartu maakonna rahvaväe ülemalt 24. 11. 20 a.
- Oberschneider, Daniel Aleksandri p., sõjav. vab. tunnistus n. 59, v. a. soomusrongide brigaadi staabist 12. 3. 21 a.
- Hass, Paul Johani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 56, v. a. Sakala partisaanide üksiku pataljoni ülemalt 3. 8. 23 a. (12396)
- Lilo, Johannes Andrese p., blanko-veksel 25.000 marga peale — Lilo, kui väljandja allkirjaga.
- Rebane, Karl Mihkli p., sõjav. vab. tunnistus nr. 34432, v. a. Tartu maak. rahvaväe ülemalt 13. 12. 20 a.
- Volmer, Johannes Reinu p., sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 9449, v. a. 6. jalaväe rügemendi ülemalt 31. 3. 20 a. (12401)
- Vene, Johannes Aleksandri p., sõjav. vabastamise tunnistus nr. 3473, v. a. Ratsarügemendi ülemalt 27. 3. 23 a. (12403)
- Raamat, Karl Anna p., sõjav. vab. tunnistus nr. 4017, v. a. Tartu maakonna rahvaväe ülemalt 27. 3. 20 a. (12404)
- Jans, Mats Jaani p., hobusepass nr. 403, v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 30. 3. 22. a. — Kristjan Makke nimele. (12406)
- Kalmus, Alfred Gustavi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 11961, v. a. Tallinna sõjaväe haigemaja ülemalt 1. 12. 23 a. (13306)
- Josselovits, Movscha-Leib Abrami p., Nanseni pass nr. 17056/1273, v. a. politsei peavalitsuselt 10. 2. 26 a., ühes elamisloaga nr. 5271, v. a. Tartu-Valga prefektilt 18. 2. 27 a. — elamiseks Eestis, peale Tallinna ja Petseri maakonna. (12714)
- Simmul, August Ado p., laskeriistaluba nr. 2130, v. a. Võru-Petseri prefekti poolt 19. 11. 26 a. (13308)
- Vaask, Evald Mihkli p., sõjav. vab. tunnistus nr. 6158, v. a. 10. jalaväe polgu ülemalt 31. 10. 22 a. (13327)
- Politseiametnikkude ja -teenijate abiandmise kapitali heaks korjandusleht nr. 957, v. a. konstaabel Johannes Pärsile. (42881)
- Liiv, August Hansu p., sõjav. vab. tunnistuse dublikaat nr. 6739, v. a. Harju kaitseväe ringkonna ülemalt 26. 8. 25 a. (42885)
- Vaat, Johannes, hobusepass nr. 313, v. a. Salla vallaval. 11. 2. 21 a. (42890)
- Suurväli, Pauliine, hobusepass nr. 372, v. a. Tudulinna vallaval. 8. 12. 20 a. (42893)
- Leilop, Aleksander Jaagu p., sõjav. vab. tunnistus nr. 644, v. a. 4. väljapatari ülemalt 30. 3. 20 a.
- Kurrut, Karl Jaani p., sõjav. vab. tunnistus nr. 22562, v. a. Korterivalitsuse Tartu osakonnalt 22. 3. 20 a.
- Kanger, Karl, kaitseväest vab. tunnistus nr. 1178, v. a. 1. diviisi intendandi valitsuselt 30. 12. 21 a.
- Kärrp, August Johannese p., kaitseväest vab. tunnistus nr. 4040, v. a. 10. jalaväe rügemendi ülemalt 2. 10. 24 a.
- Undo, Johannes, sõjav. vab. tunnistus nr. 3654, v. a. Lääne maak. rahvaväe ülemalt 15. 11. 24 a. (378)
- Ula, Villem, sõjav. vab. tunnistus nr. 9991, v. a. Lääne maak. rahvaväe ülemalt 6. 11. 20 a. (384)
- Vaara, Otto, sõjav. vab. tunnistus nr. 262, v. a. Soomusrongide brigaadi ülemalt 20. 8. 21 a. (392)
- Raud, August, sõjav. vab. tunnistus nr. 2093, v. a. Mereside ülemalt 1920. a. (393)
- Remmel, Joh. Kaarli p., kaitseväest vab. tunnistus nr. 5637, v. a. 6. jalaväe rügemendi ülemalt 3. 9. 24 a. (3958)
- Davidsõn, Johannes, sõjav. vab. tunnistus nr. 2992, v. a. 10. jalaväe rügemendi ülemalt 30. 9. 25 a. (6573)

- Zirnas, Eduard Jakobi p., kaitseväest vab. tunnistus nr. 12541, v. a. Viljandi maak. rahvaväe ülemalt 21. 10. 20 a. (3957)
- Hendrikson, August Jüri p., autojuhi kutsetunnistus nr. 65, v. a. Pärnu linnavalits. 2. 5. 24 a., ja laskeriistaluba nr. 696, v. a. Pärnu abiprefektilt. (3959)
- Martinson, Erich Jüri p., kaitseväest vab. tunnistus nr. 2623, v. a. 10. jalaväe rügemendi ülemalt 10. 5. 24 a. (3967)
- Kindel, Kusta, sõjav. vab. tunnistus nr. 7139, v. a. 7. jalaväe rügemendi ülemalt 30. 4. 23 a. (6575)
- Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:**
- Matt, Marie Villemi t., v. a. Kunda-Malla vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 857.
- Rõigas, Margus Jaani p., v. a. Kilingi vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 198.
- Ruul, Tõnis Tooma p., v. a. Pati vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 112.
- Saar, Märt Hansu p., v. a. Karksi vallaval. 14. 4. 20 a. nr. 538.
- Lilienkamp, Reet Karli t., v. a. Polli vallaval. 1. 12. 25 a. nr. 250.
- Korjus, Marie, v. a. Kabala vallaval. 11. 7. 22 a. nr. 82.
- Annus, Liisa, v. a. Lümmada vallaval. 3. 12. 26 a. nr. 1004.
- Schveide, Tõnis, v. a. Kabala vallaval. 17. 11. 23 a. nr. 201.
- Koobas, Martin Hansu p., v. a. Kabala vallaval. 7. 11. 22 a. nr. 140.
- Peterson, Leena Märdi t., v. a. Abja vallaval. 27. 11. 19 a. nr. 249.
- Koik, Martin Hansu p., v. a. Abja vallaval. 2. 6. 20 a. nr. 364.
- Väljas, Marie, v. a. Emmaste vallaval. 3. 6. 25 a. nr. 122/217874. (375)
- Adams, Johannes, v. a. Keina vallaval. 13. 3. 20 a. nr. 249. (376)
- Pomerants, Elviine, v. a. Emmaste vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 465. (377)
- Viidik, Leena, v. a. Suuremõisa vallaval. 12. 11. 19 a. nr. 159. (379)
- Kvarnström, Anna, v. a. Kõrgesaare vallaval. 26. 5. 22 a. nr. 165. (380)
- Sooster, August, v. a. Kirna vallaval. 14. 10. 25 a. nr. 296. (381)
- Bollmann, Helene, v. a. Keina vallaval. 11. 8. 24. a. nr. 122. (382)
- Ula, Villem, v. a. Kõrgesaare vallaval. 27. 4. 26 a. nr. 48. (385)
- Pruul, Eduard, v. a. Emmaste vallaval. 10. 9. 24 a. nr. 389/122887. (394)
- Tamm, August, v. a. Emmaste vallaval. 30. 4. 24 a. nr. 289/086299. (395)
- Hannes, Heinrich, v. a. Emmaste vallaval. 10. 4. 26 a. nr. 35/280112. (396)
- Rikas, Alma, v. a. Rapla vallaval. 5. 3. 20 a. nr. 1129. (397)
- Sauer, Mihkel, v. a. Suuremõisa vallaval. 9. 1. 20 a. nr. 1224. (398)
- Mägi, Andres, v. a. Suuremõisa vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 978. (399)
- Liier, Johannes, v. a. Suuremõisa vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 790. (400)
- Pilov, Aleksander Vassili p., v. a. Skarjatina vallaval. 5. 4. 23 a. nr. 32. (2529)
- Stshiptsov, Pavel Ivani p., Kose vallaval. 30. 12. 22 a. nr. 864. (2411)
- Remmel, Joh. Kaarli p., v. a. Suigu vallaval. 25. 4. 21 a. nr. 92. (3953)
- Hendrikson, August Jüri p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. ülemalt 18. 8. 20 a. nr. 13949. (3959)
- Kook, Oskar Johani p., v. a. Pärnu linna politseikomissariilt 25. 11. 27 a. nr. 1984. (3960)
- Devits, Elisabeth Tõnise t., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 25. 11. 19 a. nr. 716. (3964)
- Martinson, Mart Mardi p., v. a. Rääma vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 589. (3965)
- Nuut, Marie Hansu t., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 2. 1. 19 a. nr. 8179. (3966)
- Vars, Nikolai Ado p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. ülemalt 3. 7. 22 a. nr. 14883. (3968)
- Setkov, Aleksei Johani p., v. a. Pärnu linna politseikomissariilt 28. 6. 26 a. nr. 768. (3970)
- Ellik, Alma, v. a. Tallinna linna pol. 5. jsk. ülemalt 14. 8. 22 a. nr. 202. (6572)
- Ruul, August, v. a. Kogula vallaval. 31. 8. 20 a. nr. 392. (6574)
- Maripuu, Kaarel, v. a. Hellamaa vallaval. 20. 2. 20 a. nr. 486. (6576)
- Liik, Juuli, v. a. Muhu-Suure vallaval. 13. 1. 20. a. nr. 204. (6583)
- Pauts (Pants), Elena, v. a. Hellamaa vallaval. 17. 6. 22 a. nr. 886. (6584)
- Velsvebet, Arseni, v. a. Maasi vallaval. 8. 6. 26 a. nr. 51. (6585)

- Vont, Raissa, v. a. Hellamaa vallaval. 30. 1. 20 a. nr. 428. (6586)
- Tiik, Andres Jüri p., v. a. Tori vallaval. 1921. a. nr. 157. (7214)
- Pärn, Irima Juhani t., v. a. Tori vallaval. 1920 a. nr. 57. (7215)
- Kilter, Katta, v. a. Uue-Vändra vallaval. 21. 3. 21 a. nr. 959. (7216)
- Bauer, Jakob Jakobi p., v. a. Uulu vallaval. 28. 11. 21 a. nr. 221. (7217)
- Tiik, Jaan Augusti p., v. a. Suigu vallaval. 3. 9. 20 a. nr. 48. (7218)
- Kiiberts, Peet Hendriku p., v. a. Enge vallaval. 1922 a. nr. 316. (7219)
- Kilter, Toomas Karli p., v. a. Uue-Vändra vallaval. 15. 1. 20 a. nr. 255. (7220)
- Post, Frants Heinrichi p., v. a. Orajõe vallaval. 3. 7. 25 a. nr. 2. (7212)
- Videvik, Mart Mihkli p., Kaisma vallaval. 16. 2. 23 a. nr. 34. (7223)
- Valm, Anna Mardi t., v. a. Kihnu vallaval. 6. 7. 25 a. nr. 35. (7224)
- Penjam, Voldemar Jüri p., v. a. Sindi alevival. 14. 4. 24 a. nr. 212/83844. (7225)
- Laprik, Adolf Jaani p., v. a. Uue-Vändra vallaval. 14. 1. 20 a. nr. 155. (7226)
- Hanson, Jüri Jüri p., v. a. Tõstamaa vallaval. 14. 12. 19 a. nr. 212. (7227)
- Reimann, Alfred Jaani p., v. a. Tall. firma pol. 4. jsk. ülemalt 20. 1. 25 a. nr. 182/201232. (7228)
- Mällo, Ida Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 16. 1. 20 a. nr. 7792. (11668)
- Pshenitshnikova, Lydia Pauli t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 22. 6. 23 a. nr. 687. (11669)
- Viro, Oskar Johani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 16. 4. 20 a. nr. 10420. (11670)
- Parts, Jaan Peetri p., v. a. Öisu vallaval. 29. 4. 26 a. nr. 224. (11671)
- Grünvald, Luise Andrese t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 1. 3. 20 a. nr. 9832. (11672)
- Türna, Siegfried Mardi t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 6. 6. 21 a. nr. 10712. (11675)
- Erkmann, Mihkel Juhani p., Saulepi vallaval. 21. 12. 19 a. nr. 84. (12804)
- Viljak, Liisa Hansu t., v. a. Paadremaa vallaval. 1920 a. nr. 325. (12805)
- Oinas, Annus Annuse p., v. a. Veetsa vallaval. 1919. a. nr. 515. (12806)
- Linverk, Mai, v. a. Aaspere vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 810. (12807)
- Pürg, Hans Jaani p., v. a. Karksi vallaval. 14. 2. 20 a. nr. 2716.
- Kuslap, Johannes Annuse p., v. a. Tudulinna vallaval. 9. 12. 19 a. nr. 710.
- Musten, Rudolf Jaani p., v. a. Pada vallaval. 21. 4. 25 a. nr. 146.
- Koplik, Karl Maarja p., v. a. Kalvi vallaval. 27. 4. 20 a. nr. 1095.
- Sultsenberg, Jaan Hendriku p., v. a. Pornuse vallaval. 5. 12. 1919 a. nr. 12.
- Lepp-Viikmann, Erik Reinu p., v. a. Haljala vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 695.
- Raud, Juhan Jaani p., v. a. Vana-Kariste vallaval. 3. 4. 20 a. nr. 551.
- Lomp, Anna Jakobi t., v. a. Laatre vallaval. 26. 4. 19 a. nr. 545.
- Busch, Jüri Mardi p., v. a. Abja vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 1463.
- Bergmann, Jaan Jakobi p., v. a. Rakvere vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 738.
- Rosna, Jüri Juhani p., v. a. Rägavere vallaval. 13. 2. 20 a. nr. 415.
- Muillas, Aleksander Jaani p., v. a. Voka vallaval. 8. 7. 20 a. nr. 1130.
- Eik, Aliide Johannese t., v. a. Haljala vallaval. 22. 11. 21 a. nr. 1262.
- Velbaum, Pauliine Joosepi t., v. a. Haljala vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 765.
- Tamm, Emmi Villemi t., v. a. Varangu vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 626.
- Juuse, Voldemar Nikolai p., v. a. Iisaku vallaval. 1. 5. 20 a. nr. 1229.
- Rumberg, Gustav Reinu p., v. a. Vohnja vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 141.
- Steinhaus, Johannes Liisa p., v. a. Vohnja vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 284.
- Allikas, Jaan Jüri p., v. a. Vohnja vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 225.
- Herm, Rudolf Hansu p., v. a. Vohnja vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 444.

KUULUTUS.

Kõik kuni 15. juunini s. a. väljaantud politsei peavalitsuse tõestused ajakirjanikkude kutsetunnistusel, mis võimaldasid neile pääseda muule publikule suletud kohtadesse ja tõestasid, et ettenäitaja on ajakirjanik, lugeda Siseministri korraldusel maksvusetuks arvates 1. juulist s. a.

Nende maksvusetuks tunnistatud ajakirjanikkude kutsetunnistuste kasutamise eest peale 1. juuli s. a. võetakse kohtulikule vastutusele.

Ajakirjanikkude liidu kaudu antakse arvates 20. juunist s. a. ajakirjanikkudele välja uued politsei peavalitsuses tõestatud kutsetunnistused maksvusega tähtajani, mis näidatud tunnistuses. Tallinnas, 12. juunil 1928. a. Nr 331-k.

Joh. Sooman.

Politseidirektori aj. k. t.